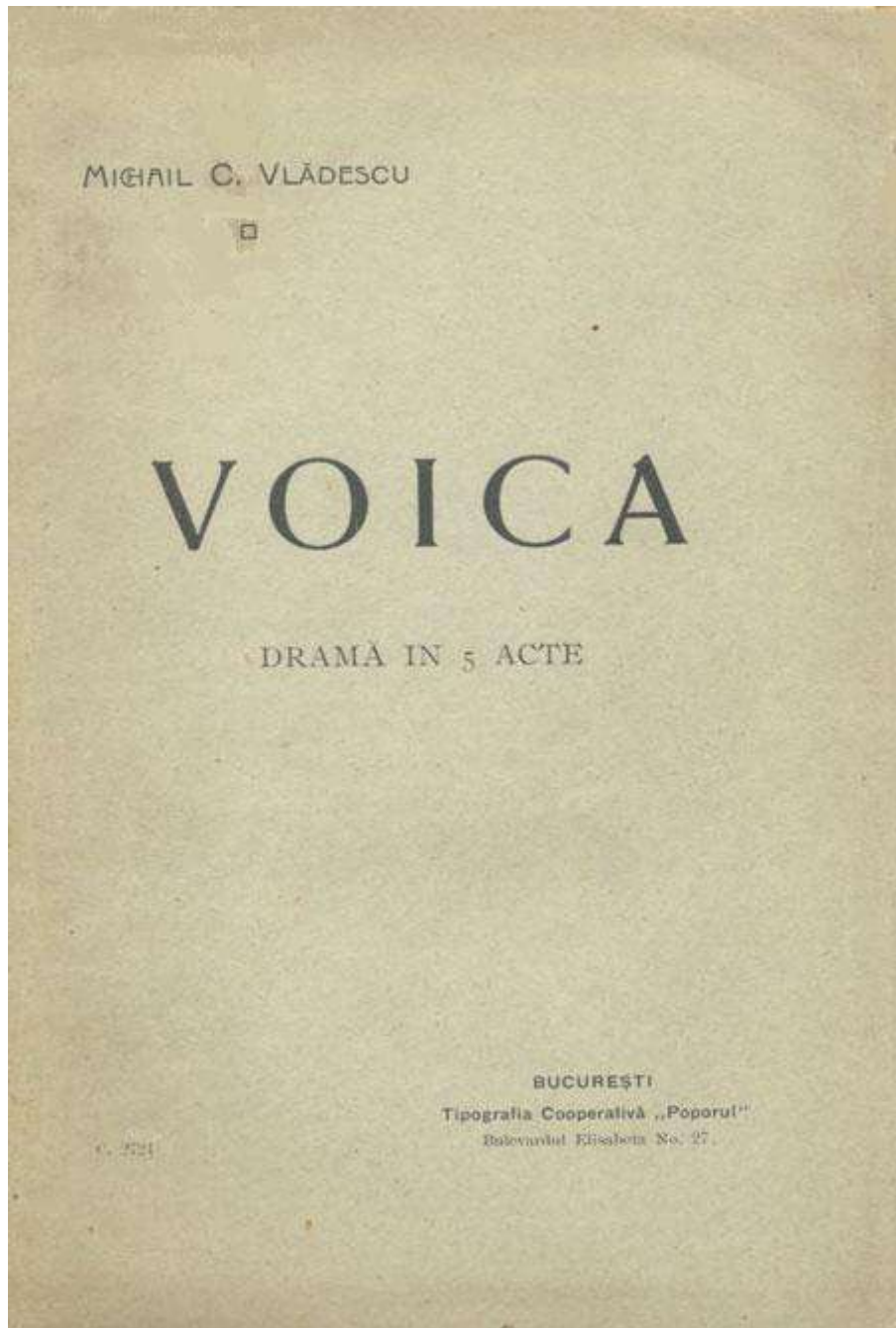

MICHAIL C. VLĂDESCU

VOICA

Dramă în 5 acte

EDITURA PENTRU LITERATURĂ CONTEMPORANĂ
CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

București 2010

EDITURA PENTRU LITERATURĂ CONTEMPORANĂ

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

<http://mttlc.ro/editura/>

MIHAIL C. VLĂDESCU (1886-1931)

a scris și sub pseudonimul **ALEXIS V. DRĂCULEA**.

1918 Alexis V. Drăculea, *Jurnalul meu de rășboiu*

1918 Alexis V. Drăculea, *În retragere. Schițe și nuvele din rășboiu*

1925 Mihail C. Vlădescu, *Problema Comandamentului. Două sisteme*

1928 Alexis V. Drăculea, *Ioana. Tragedie în 3 acte*

n.d. (fără dată) Mihail C. Vlădescu, *Voica. Dramă în 5 acte*

Redactori: **LIDIA VIANU, C. GEORGE SANDULESCU**

Tehnoredactare: Carmen Dumitru

Publicată inițial la București, Tipografia Cooperativă “Poporul”, n.d. (fără dată)

© 2010 C. George SANDULESCU

ISBN: 978-606-92387-3-8

MICHAIL C. VLĂDESCU

VOICA

DRAMĂ ÎN 5 ACTE

*«Dragostea se aseamănă cu be-
fia, asijderea și cu nebunia, și mai
vătros este și mai rea chinuire de
cât acelea decât toate»...*

(Pravila lui Vasile Lupu)

BUCUREȘTI

Tipografia Cooperativă „Poporul

Bulevardul Elisabeta No. 27

EDITURA PENTRU LITERATURĂ CONTEMPORANĂ

CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

PERSOANELE :

TEODOR

PAVEL, tatăl Voichii

RADU

UN SERVITOR

VOICA

CRISANTA, mătușa Voichii și doica lui Teodor

N'am prezentat lucrarea de față nici unuia din teatrele noastre. Străin cu totul de cercurile teatralo-artistice, de obiceiurile, de gusturile și de viața lor, am crezut că nu am dreptul să insist la nimeni, ca prima mea încercare să fie reprezentată.

Incurajările câtorva prieteni, poate bine-voitori, nu m'au convins de loc să intru în acțiune, să obțin dela un director, aceea ce s'a dovedit a fi de multe ori ușor, aprobarea pentru Scenă.

Citită chiar la amici, ea a fost departe de a fi primită cu unanimitate. Dimpotrivă a avut darul să deștepte cele mai împărțite păreri. Unii nu mi-au ertat, aceea ce alții mi-au aprobat sgomotos...; bunioară mediul țărănesc unde se desfășoară acțiunea, incompatibilitatea între ideile persoanelor din piesă și ale sătenilor în realitate, etc.

Nu-mi rămânea să fac apel decât la judecata publicului mare...

S'au văzut întotdeauna în viața socială minuni. Oameni contestați, discalificați, declarați impropriei pentru un serviciu, mulțimea i-a adus într'o zi să joace un rol, tocmai pe scena care le fusese interzisă.

Bineînțeles că nu am, cu privire la lucrarea din foile următoare, o iluziune așa absurdă. Și Doamne ferește, nu m'aștept din partea publicului nostru la o mișcare violentă când mai ales e la mijloc o chestie literară.

În tot cazul nădejdea să provoc o discuțiune o am. Fără îndoială că atunci scopul acestei publicațiuni e atins... Rămâne ca și al operii dramatice să fie realizat, dacă timpul și împrejurările vor fi favorabile, dar mai ales dacă autorul a avut norocul să arunce măcar un grăunte de adevăr sau ceva care să dureze și să intereseze.

* * *

Desigur că titlul cam barbar al piesii nu e menit să inspire simpatie publicului de distincțiune... O adevărată repulsiune provoacă țărani pe scenă, din cauza psihologii simple și a monotoniei care li se atribue de obicei.

E și aceasta o legendă... O eroare ca multe altele. Umanitatea e aceeași... Numai să știi, unde s'o cauți. Ea e ca viața care în natură fișnește pretutindeni: din stânca neagră și stearpă ca și în floarea fermecătoare din mijlocul unei grădini.

Dimpotrivă, mai săracă când e sălbatică, natura ne apare atunci măreață și impunătoare, provocând în noi cele mai puternice emoțiuni.

N'a fost o întâmplare sau un caprițiu, care m'a atras spre un astfel de subiect. Mai curînd cred că o fatalitate, către care sunt mînați mai toți scriitorii, care locuiesc o țară din Orient.

Dacă n'aș face parte dintr'un popor, pe care l'au copleșit în toate timpurile cu numărul și importanța lor, țărani, de sigur că mi-ar fi repudiat și mie ca să-mi aleg eroi așa obscuri pentru o tragedie. Dar așa am primit cu resignare... și cu convincțiunea, că n'am apucat un drum greșit și cu încrederea, că poate îmi împlinesc o datorie.

ACTUL I

(Un parc la moșia lui Teodor)

SCENA I

TEODOR, PAVEL, RADU

(Radu și Pavel stau amândoi în picioare, cu căciulele în mână. Teodor e așezat pe o bancă cu spatele întors spre ei. Radu vorbește cu Pavel mai la o parte).

PAVEL (către Radu)

Cum văz eu, de geaba mai stricăm vorba. Nu vrea. Uită-te... Nici măcar, nu ascultă ce-i spunem. Se gândește la altceva. Hai încolo. Să nu mai perdem vremea pe aici.

RADU (Privind lung pe Teodor)

Îți spun curat—să nu te superi: dacă nu vine la nuntă; sânt în stare să nu-ți mai iau fata. Așa demult țin să nu lipsească. Vorbește-i frumos. Mcșteșug ai tu destul. Opintește-te, încă nițel. Dacă vrei Duminică la nunta fiitii, să pui în capul mesii un boer.

PAVEL (se apropie de Teodor cu sfială)

Dacă vrei boerule, să mai m'ascuți nițel. Două vorbe mai am. Și isprăvesc. Nu vă țin mult.

TEODOR

Numai începe.

PAVEL

Ce Dumnezeu! N'am și eu atâta hatâr la d-ta?

TEODOR

Vă făgăduesc că rămân.

RADU (frecându-și mâinile către Pavel)

Bucură-te tată socrule.

TEODOR

Acum n'aveți să vă supărați. Dacă am să vă rog—să mă lăsați singur, Aștept pe cineva. Cu care am foarte mult de lucru.

PAVEL

Să nu cumva, să-ți pară rău, cocoane Tudoriță.

RADU (către Pavel)

Tată. Zi bodaproste: Că am isprăvit. *Numai întinde vorba.*

PAVEL. (se închină)

Să trăești boerule. Să vă dea Dumnezeu, sănătate multă. Uite la gineri-meu! Că numai poate de bucurie.

TEODOR

Să trăești și d-ta moșule.

RADU

Cucoane Tudoriță. Vă găsesc tot aici în grădină? Dacă s'o întâmplă. Să avem vre-o nevoie. Cevă... vre-un zor.

TEODOR (Dupăce privește neîncrezător)

Da.

RADU (aparte)

Atunci într'o jumătate de ceas. Sînt înapoi...
Cu ea..... (ese Pavel și Radu).

SCENA II

TEODOR CRISANTA

TEODOR

Nu îndrăznesc... să-ți spun.

CRISANTA

E ce ie? Ce ai făcut?

TEODOR

M'am hotărât, să numai plec. Rămâi Duminică, de nuntă.

CRISANTA

Pe naiba! Ia fă bine! Si n'o mai întoarce, acum. Mi-ai spus, că pleci. Imi pare rău pe urmă. Să știi!

TEODOR

Pavel și Radu, nu mă lasă de loc. Ce pot să le fac? Acum au eșit de aici. Dacă vrei... Să te încredințezi... (arătă pe unde au eșit amândoi).

CRISANTA

Cum și tu ai tăcut? Nu le-ai spus! Că țin eu mult. Să pleci?

TEODOR

Era nevoie să le spun?

CRISANTA

Ce te faci că nu știi?

TEODOR (o ia de mână)

Doică scumpă.

CRISANTA (căutând să se desfacă)

Ei ce ie frate? Ce ai iar?

TEODOR

Ai dreptate. Am greșit. Dar ce fac eu. Cu nepoata ta. Cu Voica.

CRISANTA (dă din umeri)

N'am puiule... Cum să te ajut. (schimbată). Sufletul mamei... îl curat. Mai bine îndreaptă ce ai făcut. — Pleacă, numai decît.

TEODOR

Vreau numai, să vorbesc cu ea. De față, cu tine... Te rog. Din tot sufletul. Fă-mi atîta lucru. Uite acum: să merg eu la dînsa. Sau găsește, un mijloc ca s'o aduci aici:

CRISANTA (Își face cruce)

Lua-iar Dumnezeu frumusețea. Săse isprăvească odată, frate. Mi-ai albit capul, cu asta.

TEODOR

O iubesc. nu înțelegi.

CRISANTA

Tu ești boer. Ce tot îmi bați capul, că ții la ea? Basmе! Povești! Să le spui și să creadă, alții. Nu mie, femeе bătrână, care am văzut și am auzit multe. Vă știu eu. Lasă... Ce-ți pasă ție, dacă necinstești o biată fată. Ori arunci rușinea și necazul, în casa unei biete creștini! Pe

urmă e lăgodită maică. Are bărbatul ei acum. O bate Dumnezeu. O matușe; cînd are o nepoată. Să se gîndească în ceasul ăsta la astfel de lucruri.

TEODOR

Bătrîno, tu mă judeci rău. Văz bine, mă crezi în stare, să fac o nemernicie. Vreau s'o văd. Atîta lucru. Îți cer. Uite, o dorință nebună. M'a apucat s'o văd. Acum, înainte de a pleca. Ei tu nu poți, să crezi? Că nu o să plec, pînă n'am s'o văd?

CRISANTA

Nu te mai încerca. De treaba asta. Nici numai îmi pomeni. În ajunul nunții — la un străin... care o să-i vorbească de dragoste — n'are ce să caute. Îți spun curat. Potolește-te! Mi-ești drag. Că te-am crescut. Și ai supt lapte dela sânul meu. Nu te juca cu focul! Să-mi împingi fata, la cine știe ce păcat. Adu-ți amînte, că eu sînt femeie bătrîna. Și știu ce vorbesc.
(Crisanta merge apoi și se așează liniștită pe o bancă).

TEODOR

Mamă doico fie-ți milă...

CRISANTA (îl sărută)

Nu e slobodă maiculiță. Și necazul necazurilor. Radu o bănuiește. A simțit-o că a prins slăbiciune de tine. Vrei să te prinzi cu ea. Vai de mine?

TEODOR

Radu, te încredințez eu. Că n'o să știe nimic.

CRISANTA

Pleacă. Pleacă. (se scoală de lângă el) Dă-mi pace.

TEODOR

Cu toate astea, trebuie s'o văd.

CRISANTA

Îți făgăduesc eu că asta... n'o să se întâmple. Mă duc. Cu tine — numai am ce să vorbesc. Trebuie s'o păzesc acum. Ești în stare. Cine știe ce să faci. Sa-ți muți gândul. Dela nepoată. Eu atâta îți spun. Să te vindeci — de patima asta. Cum oi ști. (Iese).

TEODOR

Doico o să fie de geaba, ce vrei tu — să încerci. (Iese).

SCENA III

VOICA, RADU

VOICA

Pentruce ții tu să-m'aduci aci? Ia spune-mi.

RADU

Sameni cu el când vorbești. Al dracului vă potriviți... Și la uitătură.

RADU

Ce tot îți coace în cap azi ție? Ia spune-mi, ce te-a apucat?

RADU

Zii... Îți pare bine? Te plimb pe la boer?

VOICA

Iar vre-o năzbâtie, cum ai tu obicei.

RADU

Dă-mi... Un ochi... O mănânc... Doamne! o mănânc. Așa mi-e de dragă.

VOICA

Lasă-mă. O să ne vadă cineva. Sa știi că strig dacă nu te astâmperi.

RADU

Nu ne vede nimeni.

VOICA

O s'o pățești tu cu maica tușă. Să știe unde m'ai adus! vai și amar de tine. Eu nu sînt vinovată. Treaba ta: să te descurci.

RADU (încruntând din sprincene)

Știu eu ce fac. Dar văz că... inima te trage încioace, puico. Altfel... ți-e aminte lucru mare, de boer.

VOICA

Radule, de ce zăbovește atâta Coconu Tudoriță? Pentruce nu vine aici să-l vedem?

RADU (Nu răspunde un cuvânt. O privește cu cruzime)

Mai rîzi încă odată. (Voica vine lângă el. Il ia de mână și râde). Asta nu e rîsul tău de obicei... Rîs viclean! Asta e rîs de femei cinstite?

VOICA

Ce ai? Radule! Ori nu ți-e bine? Umbli să-mi faci ceva!

RADU

Stai colea lângă mine acum. Ascultă. Cineva te întâlnește pe uliță și te întreabă: — «Voico, arată-mi-l și mie pe Coconu Tudoriță». Ce i-ai răspunde tu. — Că-l cunoști?

VOICA

Negreșit... Dacă mă întreabă?

RADU (acelaș joc)

Dar cînd ai vedea lume multă, imbulzindu-se pe uliță... și unul s'ar apropia și ți-ar zice: — «Știi că l'a ucis?» Sau s'ar văita așa: «Cum a pierit... azi noapte. Sărmanul!»

VOICA (tremurînd)

Cine?

RADU

Negreșit... Tot Coconu Tudoriță... De el vorbim...

VOICA

Mi-ar părea rău.

RADU

Cum? Numai atât ai spune.

VOICA

Mi-aș despleti părul... L'aș plânge.

RADU

Prea ești miloasă. Pentru un străin.

VOICA

Și nunta n'aș mai vrea s'o fac Duminică.

RADU

Taci că nu știi ce spui... Ai parte cu mine. Da altul în locul meu... S'ar fi supărat. Așa sântei voi. Toate muerile... Vi se rupe inima pentru ori-ce fleac. — Dar tu știi, pentru ce ai venit aici?

VOICA

Nu știu. M'ai făcut să vorbesc în fața ta. Ca o proastă.

RADU

O mănînc azi iar. Doamne! O mănînc. Aşa e de frumoasă, (o ia în braţe o lasă repede). Bagă de seamă. Să nu vie boerul.

VOICA

Radule de ce m'ai întrebat... aşa... Spune drept, tu n'ai nici o bănuială?

RADU

Te-aş strînge eu, cu atîta foc, dacă nu te-aş şti cuminte? Voico! — Odorule, crede-mă.

SCENA IV

VOICA, RADU, UN SERVITOR

UN SERVITOR

Fata asta... (Se apropie de Radu şi îi spune ceva la ureche. Radu dă nedumerit din umeri). Ce rost are?

RADU

Dar tu vere...

UN SERVITOR (încet către Radu)

Ştii toate eu... Nu te ascunde de mine. Radu face semn din nou, că nu înţelege). Fata asta... te întreb încă odată.

RADU

Mi-e rudă. Logodnică.

UN SERVITOR (apropiindu-se de Voica, o admiră).

Să-ți trăiască. Mă bucur și eu... când văd o mireasa frumoasă. Dar vreau să știu, cu ea aici? Ce cauți?

RADU

Nimic. Coconu Tudoriță vine Duminică... chiar acasă la noi. Amândoi îi mulțumim pentru atâta cinste... Ne dai voie să-l vedem? (servitorul își încrentă sprâncenile. Apoi pune mâinile la spate și se plimbă).

UN SERVITOR

Da. (către Radu) Cum o cheamă?

RADU

Voica.

UN SERVITOR

Mai bine o cheama altfel.

VOICA

De ce?

RADU

Știi ceva?

UN SERVITOR

Păcatele mele. În ce foc ai intrat?

RADU (vine lângă servitor)

Ce-ai spus?

UN SERVITOR

Te înșală.

VOICA

Cu cine?

UN SERVITOR

Cu stăpânul meu.

VOICA

Nu e adevărat. Dumneata nu mă cunoști pe mine.
N'ai de unde. Hai, Radule. Mi-e frică (Radu
torturat).

Il crezi?

UN SERVITOR

Pe răspunderea mea.

VOICA (fața ie asudată)

Am cunoscut pe stăpânul lui.

Da, l-am văzut.. Alaltă-eri. Ba, Luni.. Ba nu,
Marți.. Nu ții bine minte ziua. La fântâna bles-
temată. Tot e adevărat. Crede-mă. Lasă-mă.

RADU

Ascultă-mă. Am avut destulă răbdare. Ce știi
spune. Negru pe alb.

UN SERVITOR (ca și cum l-ar fi păcălit)
Nu e acasă stăpînul meu.

RADU

Mă înșală? Vorbește!

UN SERVITOR

Afară!
Țopârlanii! (batjocoritor) Mă-ă! Da v'ați ajuns.
Vreți să stați la taifas cu boerii?

RADU

Cine o mai pune piciorul în curte boerească,
ca mine să pătească.

VOICA (către Radu)

Tu ai vrut să venim aici.

RADU (ascultând)

Ascultă (Se aud pașii lui Toader) Boerul. (servitorul
ea numai decât o atitudine respectoasă).

SCENA V

TEODOR, VOICA, RADU, UN SERVITOR.

TEODOR

Ce e sgomotul ăsta aici?

RADU

Uite dumnealui, mi-a prins logodnica....

VOICA (il oprește pe Radu)

Să nu începi iar

UN SERVITOR

Să nu vă certați.

TEODOR (către servitor)

Să nu te amesteci.

UN SERVITOR

Zău, conașule. (Il roagă să-i îndepărteze)

TEODOR

Il cunosc. Lasă...

RADU

Da, mai ales pe Voica. Știu că o cunoașteți
Și ea vă cunoaște destul de bine pe D-voastră.

TEODOR

De unde știi?

RADU (il arată pe servitor)

Mi-a spus...

TEODOR

A glumit.

RADU

Da., și ea mi-a spus; că te-a văzut la o fântână

UN SERVITOR (repede)

La fântâna blestemată.

RADU (către Teodor

(Se apropie de Voica-cercetător). Ei și e adevărat că v'ați văzut? (către Teodor) Să mă iertați, că cutez s'o întreb așa, în fața D-voastră.

VOICA

Da Radule.

UN SERVITOR

Dă-l afară stăpâne, că e obraznic. Auzi idolul ce întreabă!

RADU (acelaș joc)

Și pe Coconu Tudoriță, l'a apucat o sete mare...

TEODOR

Tu de unde știi?

RADU

Bănuesc.

VOICA

Da.

RADU

Voico, nu-ți întoarce capul. Ce, nu-ți vine la socoteală? Ascultă.

VOICA

Am greșit.

UN SERVITOR

Auzi nerușinatul, ce îndrăsneală. Să ceară socoteală stăpînului meu.

RADU (se repetă acelaș joc ca mai sus)

Ce s'a mai întîmplat pe urmă?

TEODOR

Nimic.

RADU

Dacă ți'oi dovedi cu.....

TEODOR

Ce ai să dovedești?

RADU

Că v'ați sărutat.

TEODOR

Miști.

RADU

Ca v'ați jurat, cum să mă înșelați mai bine.

TEODOR

Miști.

RADU (către Voica)

Atunci spune. Cum i-ai dat apă să bea?

VOICA (îi apucă mâinele lui Radu și le strânge)
Iartă-mă. Iartă-mă.

RADU

Așteptai Dumnealui să răspundă?

VOICA

Erai acolo?

RADU

Da.

VOICA

Atunci lasă-mă.

RADU (către Voica)

Cum i-ai dat apă să bea? Răspunde.

TEODOR

Dacă erai și tu acolo, Va să zica ști.

VOICA

Uite (arată cu palmele o cupă) Din pumnul meu
a sorbit. Până și-a potolit setea. Și la urmă drept
mulțumire. Mi-a sărutat mâinile astea muncite și
arse de soare.

RADU

Așa. Și tu l'ai lăsat.

VOICA

Da ce era să fac?

RADU

Trebuia să-i spui că ești logodită. Că peste
câteva zile faci nunta.

UN SERVITOR

Dă-i afară stăpâne, că au să-ți facă gîlceavă

TEODOR

Vă rog împăcați-vă.

VOICA

Trebuia să-i dau ajutoru ăsta, Radule. Imi cerea
un lucru mic. Dumnealui e boer... n'a pomenit

să bea ca noi din citura fântânii. M'a rugat să-l învăț cum să ție citura, și să-și apropie gura. Și i-am arătat. Dar de geaba. Dumnealui își umplea de apă toată fața. Sau o vărsa pe jos. Dacă am văzut că nu poate, am luat apă cu pumnul. Și i-am potolit setea. Atâta am făcut. Zi-mi ce vrei. Acum e lesne. Prostește-mă dacă-ți place. Cearță-mă. Nu mă căesc de loc.

RADU (către Voica)

Nu ți-e rușine... ?

VOICA

Du-mă... afară... Du-mă... (leșină)

TEODOR (cu asprime)

Altă dată să nu mai faci treaba asta.

(Voica și cu Radu ies)

SCENA VI

TEODOR, UN SERVITOR

TEODOR (aparte)

Am să petrec la noapte (către servitor) Gheorghe

UN SERVITOR

Porunciți conașule?

TEODOR

Ghicește repede (fixându-l)

UN SERVITOR

Nu văz nimic, conașule.

TEODOR

Tu n'ai înțeles niciodată pe stăpânul tău. Ce faci tu de atâta vreme, de când trăești pe lângă el. Poate că e un noroc de nu-l pricepi. Gurărea! Pleacă. Nu te apropia așa de mine. Că ai să scoți iar ceva pe socoteala mea...

UN SERVITOR

Conașule.... S'o șterg?

TEODOR

Stai nițel. Mîine de dimineată să fie gata tot de drum. Plecăm. (Solemn) Nici o putere din lume n'are să mă oprească.

UN SERVITOR

Ne mutăm de aici? Ne luăm tot calabalîcul?

TEODOR

Ascultă. M'am hotărât s'o despart de Radu.

UN SERVITOR

Dumneata?

TEODOR

Mi-am făcut o socoteală acum. Să ți-o spui și

ție. Cu toate că eram hotărât să nu te amestec...
(Servitorul se turbură așa de tare în cât numai înțelege nici
un cuvânt) La noapte am încă timp s'o văd.

UN SERVITOR

Poftim?

TEODOR renunță de a-i mai spune)

Nimic! Nu vorbesc cu tine! Mîine plecăm să
fie gata tot de drum.

UN SERVITOR

Am înțeles (aparte) A pus ceva la cale. (lingușindu-l)
Conașule.

TEODOR

Nimic.

UN SERVITOR

Să vă întreb ceva... Dați-mi voe...

TEODOR

Am isprăvit cu tine. Fugi că mă plictisești.

ACTUL II

(Acțiunea se petrece afară, în curtea lui Pavel, în timpul nopții)

SCENA I

PAVEL, CRISANTA

CRISANTA

Unde pleci, cumnate Pavele?

PAVEL

Iacă, babo, plec și eu la târg.

CRISANTA

Mare trebuie să'ți fie zorul. Da grozavă treabă trebuie să ai d-ta acolo? de'ți faci de drum tocmai la vremea asta...

PAVEL

Am, vezi bine. Trebuie să arvunesc pentru mâine... niște lăutari. Nunta fetei mele. Vreau să rămâie în lume un basm, măcar de știu că rămân

sărac și'mi risipesc tot avutul. Am chemat și boeru, Crisanto. Sdravăn ginere mi-am ales. Nu'mi pare rău! Să fie cu noroc și într'un ceas bun. Da știu c'am să petrec!

CRISANTA

Cine a pus la cale poftirea asta a ciocoiului
(Pavel tace). Tu?

PAVEL

Da Crisanto. Eu și cu Radu. Dar mai ales Radu. Eu fără el — spui drept — că n'aș fi avut îndrăsneală.

CRISANTA

Ai căzut curat în doaga copilăriei.

PAVEL

Nu. Nu. Gluma s'o lași... la o parte.

CRISANTA

Da nu e nici o glumă, omule. E vorbă gândită și cumpănită.

PAVEL

Ei atunci, să știi că-mi mărit fata. Și vreau eu s'o cinstesc astfel.

CRISANTA

Bine. Dar să știi că nici boeru nu calcă la nuntă. Și nu vine fiincă nu vreau eu.

PAVEL

Muiere îndărătnică. Baga de seamă, ai să-mi superi ginerele.

CRISANTA

Gineri-tău să nu se amestece. Acolo unde nu-i e treaba. Uite, să facă bine să stea lângă logodnică. să stea uite în ochii ei. Și să-i ție de urât. Să-i ia când mâna, când inelul să se mai joace dinpreună.... Asa fac cine sunt logodiți. N'are să mă învețe el, pe cine să chem și pe cine nu; la nuntă. Aia e socoteala mea. Că doar degeaba n'am îmbătrânit.

PAVEL

Să-l ferească Dumnezeu pe om, de gura ta. Asta știu.

CRISANTA

Ia-ți bună seara, că e destul de târziu.

PAVEL

Voico vino încoace, tata. Mai iute. (Voica intră)

SCENA II

VOICA, CRISANTA, PAVEL

PAVEL

Brândușa, piersica tatii. Ce-ai tu de te-ai posomorât?

VOICA (oftând)

Am și eu multe.

PAVEL

Batâte norocul. (o sărută).

CRISANTA

Isprăviți mai repede.

PAVEL

Ho, babo. Nu-ți da în foc bucatele. Nu mă lași să-mi văz mica fată.

CRISANTA

Mai bine să se culce. Tu nu vezi că e to-pită de somn?

PAVEL

Ce zici tu, de răutatea asta a mătuși-ti? Mă gonește! Mierla tatii (o sărută). Gîndacu tatii. Ce-ai tu mă, de te tot gîndești așa?

VOICA

Multe.

PAVEL

Multe. Multe. Dar câte sînt, sînt așa multe? Numără-le.

VOICA (arată două degete)

Două...

PAVEL

Hai, de mi le spune și mie.

CRISANTA

Of! Și pornește odată, Pavele. Dacă ai de gând să pleci. Dacă are ceva de spus, îmi spune mie.

PAVEL (se întoarce înapoi)

Două... Nunta e una. E o grije. Așa e totdeauna. Dar care e a doua, tată?

CRISANTA (aparte)

Dragostea. (către Pavel) Du-te omule la târg, și vezi-ți de treabă. Că prostiile ei n'ai să le ghi-cești.... (Pavel iese)

SCENA III

VOICA, CRISANTA

VOICA

Maică tușe, câți ani am eu?

CRISANTA

Șapte-spre-zece.

VOICA

Era mai bine să nu mă nasc.

CRISANTA

F, ița mării. Și sufletul babii Crisantii. Așa
cuvine, e nesocotite... să nu mai spui.

VOICA

Ascultă... Maică tușe. Eu ziua de mâine nu o
apuc.

CRISANTA

Sufletul babii Crisantii. Așa știi tu să-l amărăști?

VOICA

În noaptea asta nu dorm acasă.

CRISANTA

Dar unde dorul și îngerul mării?

VOICA

În cimitir.

CRISANTA

Taci că necuratul vorbește. Nu tu.

VOICA

Ascultă... Maică tușe... Mai spunemi încă odată
Câți ani am eu?

CRISANTA

Şeapte-spre-zece.

VOICA

Aşa de tânără să fiu, şi aşa de neîmpăcat mi-e sufletul. Vezi maică tuşe. Eu nu ştiu încotro s'o iau. Eu văz dinaintea mea două cărări. Şi la nici una nu văz capetele. Dar una mă ispiteşte, şi de cealaltă am groază. Şi-mi vine să plâng când mă gândesc, că trebuie să plec pe ea.

CRISANTA

Vino-ţi în fire, fetiţa mamei. Cine te-a învăţat aşa să spui?

VOICA

Nu mă întrebi, azi unde am fost?

CRISANTA

Nu, bălano. Că nu vreau să ştiu.

VOICA

Nici pe cine am văzut?

CRISANTA

Doamne păzeşte!

VOICA

Uite. Trebuie... Să vorbesc acum (Crisanta face semn că nu vrea să asculte) Măicuțo. lasă-mă. Că mă înec... Vreau să-mi pui capul în poală la tine. Să-mi ușurez sufletul.

CRISANTA

Astăseară ești topită de somn. Du-te de-ți fă rugăciunea și te închină. Măine ai să-mi istorisești tot. Acum nu ești în stare. (În timpul acesta între ele amîndouă se încinge o luptă. Crisanta voește s'o oprească de a isbucni... Voica aproape înăbușită abia i se aud cuvintele).

VOICA

Il iubesc... Il iubesc, maică tușe.

CRISANTA

Nici o vorbă! N'am poftă de spovedanie.

SCENA IV

VOICA, CRISANTA, RADU

RADU (aparte)

Nimeni! (către Crisanta) N'a intrat aici la voi?
Nimeni.

CRISANTA

Ce ești speriat așa? Nepoate. După cine te uiți?

RADU

Jură-mi, babă Crisanto... Că n'a intrat aici la voi nimeni.

CRISANTA

Pe legea mea. O să fie nebun. V'ați smintit toți, în noaptea asta? Șezi la un loc. Nu mai aiura și tu.

RADU (aparte)

A sosit ceasul. Să'l prind viu sau mort. (aruncă o căutătură speriată împrejur) Mamă Crisanto. Ce face logodnica mea? Intru aici și nu-mi sare după gât? Sunt strein. De ce nu râde și nu se apropie, să o strâng în brațe. Să-mi spue dacă, dacă nu mă mai place. Să mă gonească dacă, dacă pentru mine, n'are o picătură de dragoste. Eu nu-mi eam nevastă ca să am alături o vrășmașă.

CRISANTA

Asta e fata. Tu ți-ai ales-o. Fă bine de te înțelege cu ea.

RADU

Babă Crisanto... Văd că a plâns.

CRISANTA

O fi plâns. Ce te are numai pe tine în cap sau pe ea. Ca să știu de ce plânge, ori de ce ești

nebun? (Radu cercetează scena) Iar cauți? După cine te uiți speriat așa. În toate părțile? Șezi locului. Și te astâmpără. Că aici nu e nimeni Pavel a plecat la târg. Sîntem numai noi amîndouă. Pe cine cauți? Răspunde.

RADU (mormăie)

Coconu Tudoriță.

CRISANTA

Unde e?

RADU

Babă Crisanto, să eau fie cu voia voastră? Cuconu Tudoriță e aici: Logodnica mea e învătăată să mintă. De astădată minți și tu.

CRISANTA

Nepoate. Indrăzneala ți-e prea mare. Când îmi spui în față asemenea nerozii.

RADU

De loc., de loc. Știu bine.

CRISANTA

Ești nebun.

RADU

A fost aci. Și n'ai să mă faci tu, să cred altfel.

CRISANTA

Măsoară-ți vorba. Nu mă scoate din pepene.

RADU

Eu acum l'am văzut. Pe uliță. Când a apucat la dreapta. În altă parte n'a intrat. Decât aici. Spune drept. Mă omori cu zile sgriptoroaico!

VOICA

Nu te supăra. Maică tușe. Ai răbdare nițel. Are să vadă singur. Că nu e adevărat.

RADU

Știu că l'ați ascuns. Știu, că n'am să dau peste el. Cum nu ți-a fost rușine. Mamă Crisanto? Femeie bătrână! Ai primit bani, te ai cumpărat, cu bani. Ți-ai vândut nepoata, cu bani. Femeie stricată. Femeie lacomă?

CRISANTA

Desmeticește-te.

VOICA

Uite, așa m'a muncit azi și pe mine. Fără milă. Și fără un pic de dreptate.

CRISANTA

Măgarule.

RADU (către doica)

Nu-l iubești. A! Cine te crede. Cine nu vede,
că spui, nimeni.

VOICA

Il auzi ?

CRISANTA

Nu! sunt surdă de tot.

VOICA

Atunci plec, să întorc pe tata.

CRISANTA (o oprește)

Stai. Unde te duci ?

VOICA

Plec. Fiindcă nu mai rabd. Să vorbească cu
mine astfel.

CRISANTA

Așteaptă și tu. C'o să-și vie el acum în fire.

VOICA

Nu pot.. Nu mă mai opri.. Maică tușe...

CRISANTA

Aveți să vă înțelegeți... Stai.

VOICA

Nu pot... E de geaba...

CRISANTA (către Radu)

Ce, tu te uiți. Cum mă rog de ea? Și nici nu vrei măcar să mă ajuti?

VOICA

Mă batjocorește a doua oară.

CRISANTA (către Voica)

Linștește-te, suflete... Aveți să vă înțelegeți. Mai târziu. Așa este la început. Dacă-ți spun eu un lucru, trebuie să-l crezi... Bată-vă norocul să vă bată. Vă iuțiți ca proștii. Amândoi.

RADU (o apucă de piept)

Spune. Unde e Coconu Tudoriță.

VOICA (cu energie)

Nu știu.

RADU

Unde e?

VOICA

Nu știu. Ce-ți pasă?

RADU

Babă Crisanto!

CRISANTA

Las-o mă!

RADU

O omor.

CRISANTA

Caută-ți de treabă (îi desparte)

RADU

Unde vrea să se ducă? Să stea aici. Să tacă...
din gură (tremurând) Umbră păcătoasă!

CRISANTA

Ce umbră — Vezi tu? Ce stafii sînt? Ce-ți nă-
lucește? Cine e?

RADU

Cîinele ala. Care-l văd. Împrejurul vostru...

VOICA

Nu e nimeni împrejurul nostru.

RADU

Ba e.

VOICA (cu aceeași încăpățănare)

Ba nu e.

CRISANTA

Nu e nimeni. Ți-am spus, mă băete. Pe aici nu umblă nimeni. Sîntem numai noi. Amîndouă. Ce tot visezi tu? Cai verzi pe pereți.

RADU

Eu îl vad.

CRISANTA

Erai om întreg, cum de te zăpăciși tu așa? Pe cine vezi?

RADU

Nu vreau să mai vie la nuntă.

CRISANTA

Păi, nu l'ai poftit tu?

RADU

L'am poftit. Da. Am fost azi cu Voica la curte; chiar l'am rugat, am stăruit..., e adevărat...

CRISANTA

Ei și acum. Cum vrei să-l gonești?

RADU

Uite așa... du-te de-i spune D-ta, să plece îndată. Spune-i că sînt bolnav. Că mi-e necaz... când

știu că ține și altul, la ea. Spune-i... că văz roșu înaintea ochilor. Că sînt nebun. L'am rugat... că n'aveam ce face. Din silă... de nevoie

VOICA

Ba din vicleșug.

RADU

Să te duci drept la el, maica Crisanto. Pleacă repede. Scapă-mă. Fă-mi binele ăsta. Fă-mi-l, zău. Nu mă lăsa. Du-te.

CRISANTA

Na diavole! Să te înveți minte altă dată. Tu ai făcut-o, singur. Of! Și necaz mi-e, când vă văz, că mai faceți pe vitejii. Sub papuc, mă. Acolo să vă băgați, când sînteți așa tineri. Acolo e locul vostru. Ziceai că e tărie mare de tine. O s'o înfrunți p'asta (arată pe Voica) La nuntă. De față cu toată lumea. Pentru greșelile pe care nu le-a făcut. Uite, că ți-ai pierdut capul, înaintea ei. Mi-e milă de tine... În ce hal ai ajuns!

RADU (către Crisanta)

Pleci?

CRISANTA

Iacă că plec, să te desleg odată.

RADU

Atunci, dă să-ți sărut mâinile, mama Crisanto.

CRISANTA

Mai fă pe grozavul, dobitocule. Destulă pomană. Mi-am făcut acum cu tine. Te iert. Băgați de seamă. Impăcați-vă. Altă dată să n'auz, că v'ați mai certat (iese).

(În momentul acesta se aude trosuind uluca. Se oprește și ascultă pe Teodor care zice încet)

SCENA V

TEODOR, VOICA

TEODOR

Cine are, cine n'are
I se pare noaptea mare.
Cine are ibovnica
I se pare noaptea mica
Și plapuma ușurica,
Ca pana de rândunica

VOICA (zărindu-l pe Teodor)

Maică Prea Curată! (către Teodor) Vino stăpâne
Vino că te aștept. Grăbește-te. (Teodor desface o ulucă și intră).

TEODOR (o ia în brațe)

Voichița mea. Voichița mea. (o sărută) Mă iubești?

VOICA

Oh! Odorul meu. Stăpînul meu.

TEODOR

Nu te mai las. Gătește-te, că am venit să te iau...

VOICA

Nu. Nu încă.

TEODOR

Să mergi cu mine. Ascultă-mă nu stăm decât un ceas...

VOICA

Radu e aici.

TEODOR

Până la mine acasă, e aproape.

VOICA

Stăpâne. Gândește-te.

TEODOR

Acum! Lasă frica... Vreau să fim fericiți.

VOICA

Oh!

TEODOR

Iute, trebuie să plec mâine de dimineată. Nu ne mai vedem.

Scăpăm norocul... Suntem niște proști...

VOICA

Așteaptă atunci. (Se duce până la poartă și dă un țipăt)
Radu!

TEODOR

Vino! Ce ne pasă nouă de el?

VOICA

Sunt logodnica lui. Nu pot. Ce mă fac eu că
e rușine (își pune mâinile pe față).

TEODOR

Il iubești.

VOICA

Nu. Il urăsc.... Să mă desfac de el. Și pe
urmă.

TEODOR

Spune drept.

VOICA

Stăpâne omoară-mă. Dar nu pot.... Pentru D-ta
fac tot. Acum nu pot.. Pe urmă.

TEODOR

Plec pentru totdeauna. Nu ne mai întâlnim niciodată.

VOICA

Munte cu munte se întâlnește. Dar om cu om? Nu face nimic. Să fii sănătos: O să ne întâlnim.

TEODOR

Voico! Dragostea mea!

VOICA

Du-te.

TEODOR

Nu se poate. Mă gonești?

VOICA

Am să-ți fiu credincioasă. Intr-o zi am să fiu a D-tale. Du-te. Că o să fie rău. Numai sta aici.

TEODOR

Nu. Nu.

VOICA (silindu-l)

Ba da stăpâne, da. Trebuie să te duci. Măine dimineată nu uita... să te oprești la fântâna blestemată. Așteaptă-mă acolo. Avem ceva de vorbit. Du-te. Acum nu. Nu e vreme, crede-mă.

TEODOR

Ai să vii? Imi făgăduiești?

VOICA

Da (ascultă) Parcă s'ar apropia. Să fiu slobodă stăpâne de capul meu. Și pe urmă fac tot... Acum hai! Ieși mai curând. Ieși. (se îndreaptă amândoi spre fund pe unde a intrat Teodor).

SCENA VI

RADU, UN SERVITOR, VOICA

RADU

Unde, Doamne iartă-mă, să fie stăpânuul tău? Eu l'am văzut adineaori aici... Cu ochii mei.

UN SERVITOR

Ce Dumnezeu, tocmai în casă era să intre. Il cauți de geaba.

RADU (zărește pe Voica și pe Teodor despărțindu-se)

A! Uite-i Puneți mâna pe ea.

VOICA

Eu l'am chemat. Eu l'am vrut. Fă-mi ce vrei.

RADU

Tu? Așa vorbești? Spune... Mai spune odată, căteaua dracului, că tu ești.

VOICA

L'am tras de mânecă. L'am adus eu înăuntru

RADU

Miști.

VOICA

Adinea-ori... După uliță. Da, adevărat.

RADU

Nu e adevărat.

UN SERVITOR

Fii cuminte. Inghite-o de rândul ăsta.

RADU

Am să-l omor — Păcătoaso! Iți dau eu ție —
Păcătoaso (Cortina cade).

ACTUL III.

(O câmpie în marginea satului; de-o parte și de alta a drumului, se văd câțiva copaci 'nalți. În apropierea lor e o fântână. Se luminează de ziuă).

SCENA I.

CRISANTA, apoi RADU

CRISANTA (singură)

La naiba încolo (Se aud cântând cocoșii dinspre ziuă). Blestemații de cocoși cântă pentru a treia oară. Pe 'Tudoriță îl caut în toate părțile. N'am putut să pui mâna pe el. Noroc că am întâlnit adinea-ori, slugoiul ăla, al lui. Dela el știu că s'a hotărât să plece. Am venit, să-l aștept la gura satului. Ca să mă încredințez singură, dacă... spală putina sau nu. M'a pătruns frigul de tot, și cămașa de pe mine e udă lioarcă, de rouă. (apucată de o tuse grea, numai poate vorbi un cuvânt câtva timp.) Atât îmi trebuie, să mă și înbolnăvesc acum. (I se pare că aude un sgomot. Radu intră.) Hei! Cine nu s'astâmpără pe vremea asta. Cine pleacă la drum așa de dimineată?

RADU

Eu.

CRISANTA

Tudoriță! Boerașu mamei! Ai plecat pe jos.
Suflete?

RADU

Eu sânt.

CRISANTA

Cine ești tu?

RADU

Norocosu ăla, de nepotu-tău, Radu.

CRISANTA

Puiu mamei! Da ce s'a întâmplat.

RADU

Rău babă, rău. Mai bine nu ți-ași mai povesti...

CRISANTA

Dar Voica unde e!

RADU

I-am prins (scrâșnește din dinți.)

CRISANTA

Pe cine?

RADU

N'ai auzit? Și n'am putut să-i ucid! I-am lăsat vii pe amândoi.

CRISANTA

Când? Pe cine? Când?

RADU

Adineauri.

CRISANTA (pune mâinele la ochi)

Acum. Taci... Că am înțeles. Bine dar tu ce păzeai? Nu ți-am lăsat eu vorbă, să mai dai ocol? Ca să ai grije să nu se întâmple ceva?

RADU

Ai dreptate, mamă Crisanto.

CRISANTA (se închină)

Doamne! Doamne! Da de nevoe ai fost tu, Radule?

RADU

M'am păcălit Ca un prost. Așa mi-a fost scris, văz eu. Ca să mă fac acum de răs. Ceartă-mă.

CRISANTA

Și nu le-ai facut nimic?

RADU

Pe ea am iertat-o. Adică. Am lăsat-o în plata
Domnului. El, a scăpat. Nu știu, cum...

CRISANTA

Bine că cel puțin, după ce ai fost prost așa,
te-ai arătat cuminte la urmă. (Se închină din nou)
Doamne ferește! Par'ca tot nu-mi vine să crez.

RADU

Acum m'am hotărât să-l omor.

CRISANTA (cu energie)

Nu! Asta să n'o faci.

RADU

Ai să mă oprești tu?

CRISANTA

Negreșit.

RADU

Cum se poate mamă Crisanto?

CRISANTA (îi zărește cuțitul sub haină)

Aruncă cuțitul. Ce-ai venit cu el aici, să mă sperii?

RADU

Te-ai dat de partea lui?

CRISANTA

Ai poftit boerul la nuntă! Așa ți-a trebuit...
Tu ți-ai căutat-o... singur. Cu lumânarea.

RADU

Așa e.

CRISANTA

Atunci, dacă e așa? Ce tot mă freci? Și nu-mi
spui așa de la început?

RADU (mișcat)

Imi pare rău. Ași fi ținut la ea.

CRISANTA

Păi să-ți pară rău. Vezi bine: Că e frumoasă.
Și e tânără. Ce-i lipsește?

RADU

Ea poate.... nu m'ar fi înșelat. N'ar fi îndrăsnit.
Atâta....

CRISANTA

Un copil, cum era să te înșele?

RADU

Cine o mai face ca mine, Dumnezeu să-i dea chinurile și durerile, care-mi rod inima în ceasul ăsta.

CRISANTA

Așa. Să te căești (pune urechea la pământ) Aud... Tropotul cailor.

RADU (înțelegând că e vorba de Teodor)

De el — Nu-mi vorbi.... Că nu-l ert! (se uită în partea de unde vine zgomotul)

CRISANTA (tușind greu de mai multe ori)

Tusea asta, e moarte. Uite după urma aceasta cu ce m'am ales. (tușește din nou) Ho! Ai nițică răbdare. Du-mă întâi la groapă. Aruncați-mă acolo. Pe urmă faceți ce vreți... Cât oi trăi eu nu vreau să văd, așa ceva

RADU

Capul lui îmi trebuie....

CRISANTA

Fă diavole. Fă ce poțtești. (Pleacă. După cât-va timp se întoarce amenințătoare spre Radu, care-și scoate cuțitul) Vără-l în teacă. (Radu se supune de astă-dată)

RADU

Bine, fie cum zici tu! (Crisanta vine la el și îl îmbrățișează cu multă căldură).

SCENA II

TEODOR, RADU, CRISANTA

TEODOR (se aude vocea lui de afară)

Tu stai în trăsură. Of! Servitorul ăsta al meu sufletul mi-l scoate. Mă întorc îndată, omule. Așteaptă-mă. (dă cu ochii de Radu și de Crisanta) Voi? Aici! În adevăr iată un lucru, la care nu ma-și fi gândit deloc.

CRISANTA

Da. Aici ne-o făcuși azi noapte. Ne-ai necăjit rău boerule. Dumnezeu are să-ți plătească....

TEODOR

Ce voiți D-v. dela mine? Să-mi cereți socoteală pentru fapta mea. Sunt gata să vă dau? Poftiți.

CRISANTA (apucându-l de umăr)

Șterge-o....

TEODOR

N'ai decît să te încredințezi. Trăsura e aci. Plec, sunt gata. Poți fi liniștită prin urmare.

CRISANTA

Sui-te în ea. (Teodor protestează)

TEODOR

Ce e asta? Amenințare. (tac toți) Indată.

CRISANTA

Să te văz eu. Poți să fii tu coșcogeamite boerul. Nu mai merge altfel.

TEODOR (cu încăpățănare)

Aștept aici încă pe cine-va.

RADU

Pe cine?

TEODOR

Nu-e nevoie să vă spun. Vă închipuiți cine trebuie să fie.

RADU

Cum? Voica?...

TEODOR

Da.

RADU (aparte)

Nu se poate!

TEODOR

Ce s'a întâmplat cu dânsa de n'a venit încă?

CRISANTA

Auzi! Auzi! Minți palavragiule:

TEODOR

Și eu vă spun că trebuie să sosească aici
Indată. Peste puțin timp.

RADU (se apropie de Teodor)

Ce ai să faci?

TEODOR

Am să stau...

RADU (turbînd deodată)

Boerule!

TEODOR (sfidîndu-l)

Radule!

RADU (acelaș)

Ciociiule!

TEODOR

Să nu fi obraznic.

CRISANTA (se așează înaintea lui Teodor)

Sînt bolnavă maică. Nu vă încăerați. Am fost
doica ta patruzeci de săptămâni... (înecată de tuse).
Nouă luni de zile.

TEODOR

A, așa mojie? Indrăznești să sari la mine?
Țarane.

RADU

E nevasta mea.

CRISANTA

A lui. (Radu e palid și abia se stăpânește).

TEODOR

Tremuri robule!

RADU

Bate-mă. Pune argații... Dar d-ta n'ai să vor-
bești cu ea acum.

TEODOR

Să vedem minunea asta. Cum ai să mă oprești?

RADU (ridică brațele și stringînd pumnii

Uite așa.

CRISANTA (se lipește de Teodor rugindu-se)

Maică, fă măcar pentru ea... Du-te puiu mami.
E nevasta lui.

TEODOR

I-am făgăduit.

CRISANTA

Pentru mine.

TEODOR

Două vorbe.. Pe urmă plec. Sânt gata.

CRISANTA

Fă măcar pentru ea. Dacă nu pentru altcine-va.
Du-te pruncu mami. E nevasta lui.

TEODOR

A lui... Nu e sigur.

CRISANTA

Face moarte de om, ticălosul !

TEODOR

Ce mă rogi tu e zadarnic.

RADU (se apropie)

Hotărăște-te, boerule.

CRISANTA (către Teodor)

Vrei să pierim toți. Numai stă...

TEODOR (către Crisanta)

Rămâi sănătoasă. (către Radu) Avem să ne mai vedem odată noi. (iese).

CRISANTA

Ai fost sdravăn tu. Dar eu o să mor. (Tușește. Voica intră. Pare surprinsă de prezența lor. După ce îi privește câțva timp, se apropie de ei).

SCENA III.

VOICA, RADU, CRISANTA

VOICA

Maică tușe, ce e norul ăla de praf?

CRISANTA

Un vârtej, un vârtej, puico.

VOICA

Nu-mi spui drept. Uită-te bine.

CRISANTA (pune mîna strașine la ochi)

Vezi învrăjbitul. Ce rotocoale de praf face. Vârtej mai cald. Vârtej. Așa se ridică vara, totdeauna.

VOICA (se uită cu nerăbdare în aceeași direcție)

A oprit. (oftează). Cine a fost aici?

CRISANTA

Nimeni. Ce ne ceri așa socoteală?

RADU

(Pune mâna la ochi. După ce a privit și el în aceeași direcție mai multă vreme. Prefăcut). O trăsură cu cai. Ai dreptate tu. A văzut bine, baba Crisanto. Nu e nici pomeneală de vîrtej. ...Dece dar minți fata?

VOICA

L-am scăpat atunci.

RADU (același joc ca adineaori)

Și...

CRISANTA

Destul mă. Că o întărâți...

RADU

Se vede treaba... că se duce la oraș.

CRISANTA

Nu e nimeni, fata mami. Nu te lua după el... (o sărută). Floarea maichi... (Voica se ridică în vârful picioarelor și privește în zare). Lasă. Nu te mai uită.

Nu. Puiculițo.. Că e degeaba. N'ai ce vedea. Ia-ți ochii de acolo. Că pe urmă mă superi. Imi vine dracii și mie. N'auzi ?

VOICA (nemișcată)

A pornit din loc. Se duce...

CRISANTA (distrată)

Cine să se ducă ?

VOICA

Norocul meu.

RADU

Adică ibovnicul...

CRISANTA

Așa e. Ai vre'o treabă cu el ? Răspunde. Ai plecat de dimineață de acasă, ca să'l cauți ? I'am făcut eu vânt. N'ai tu grije, (pauză) ce îți pare rău, că s'a dus ? Intoarce capul. Când vorbești cu mine.

VOICA

Nu v'a lăsat, nici o vorbă?... Nu v'a spus nimic?

RADU

Cum nu... Mamă Crisanto. Ia-o nițel de scurt. Dacă n'oi rezezi-o d-ta. Nu se desmeticește.

CRISANTA

Intoarce-te acasă.

VOICA

Vreau să vorbesc întâi ceva cu tine.

CRISANTA

Zi.

VOICA

Maică tușe, îmi pare rău, că trebuie să te supăr.

CRISANTA

E hai? Nu mă mai ține mult aici. Te treci cu prostiile astea.

VOICA

Imi pare rău... Știu că are să te mîhnească...

CRISANTA

E, zi odată. Că nu e nimic.

VOICA

Vreau să stric nunta.

CRISANTA

Tu! Tu.

VOICA

Da.

CRISANTA

Ești tu în stare, diavolițo ?

VOICA

Radule, ține... darurile de nuntă. (Își scoate inelul, cerceii și brățarea. Radu nu le primește).

CRISANTA

Copil vrășmaș, așa mă necăjești ? Voico. Ce e asta ?

VOICA

Ești nebună, maică ? (Voica aruncă inelul și cerceii pe jos).

CRISANTA

Sânt. Cum te porți tu.

CRISANTA

Indată. Să le aduni. Eu am zis. Una câte una... Ai să culegi de jos.

RADU

(Voica păstrează aceeași atitudine). Nu vrea. Stă tot așa. Nu se apleacă de fel.

VOICA

Pentru ce l'ați gonit? Cine sunteți voi? Maică tușe, a fost la mine în brațe, azi noapte.

RADU

Ia-le când îți spune femeea odată.

VOICA

Radule, tot ce a fost între noi s'a isprăvit. Nevasta ta, nici moartă, n'am să fiu.

RADU

(Le adună de jos). Am să le iau eu.

VOICA

L'ați pândit aici. Ați uitat că e boerul vostru? V'ați bătut joc de el. Răspundeți?

CRISANTA

Ce-i veni? Doainne!... Ce-i veni? Oi fi bolnavă, maică? Oi fi fermecată... Tu în firea ta nu ești. Ce să-ți facem? Mă frământ. Numai am nici o putere. Să așteptăm să vie și ta-su. Să vedem ce zice și el. Tot așa ai să-i spui și lui?

VOICA

Ce-ți pasă ție.

RADU

De ce ai să te apuci acu? Incotro ai s'o iei?
Ce are să ajungă de tine? Spune-ne! Dacă mai
ești în toate mințile.

VOICA

Ascultați. Sosește. Il aduce-îndărăt! (Isbucnind
(de bucurie).

S'a întors! Vin împreună. A! uite-i... V'ați căs-
nit de geaba să ne despărțiți... Doamne! văd bine?
Nu (zdrobită) singur! (Intră Pavel).

SCENA IV

VOICA, CRISANTA, RADU, PAVEL.

PAVEL

Ce rost aveți voi câte trei la fântâna asta, în
mijlocul câmpului?

CRISANTA

Pe boer nu l'ai întâlnit pe drum?

PAVEL

Chiar acum mă despărții de dumnealui.

CRISANTA

Pentruce nu l'ai adus fii-ti îndărăt?

PAVEL

Am încercat eu. Mi-a dat însă să înțeleg — Voi știți pricina plecării lui. Imi ascundeà ceva.

CRISANTA

Numai e nici o nuntă. Numai vrea fii-ta, cu nici un preț.

PAVEL

Numai vrea fii-mea? Ce vorbă e asta?

CRISANTA

Uite, nu-i mai trebue bărbat. Așa i-a cășunat. Ea să te deslușească. Zi, maică. Adineaori, ce gură făceai! Răspunde lui tat-tu. Apără-te. Ce stai?

VOICA

Tată, am greșit azi noapte. A fost boerul la mine... și...

CASANDRA

Mincinoaso!

VOICA (către Crisanta)

Nu mă lași să vorbesc?

RADU

N'are nici o rușine.

PAVEL (către Radu)

Boerul! Radule. Să râdă el de casa mea și de copii mei...

RADU

Da, tată socrule.

PAVEL

Voico, vino; fata tati. Cum se poate? Tocmai tu să ne superi așa?

VOICA

Cu Radu și maica tușe nu merg alături. Vino încoace — numai tu și cu mine. L'au gonit ca niște nemernici. S'au purtat cu el, ca cu ăl din urmă tâlhar. Noaptea i-au eșit înainte de l-au batjocorit. Tată, dacă zici tu, că au făcut bine mâine merg să mă cunun la biserică cu dușmanul meu. Pentruce mi l'au luat hoțeste așa. Cine sunt ei? Să nu-i mai văz pe amândoi. Sunt fata ta. Pe tine te ascult. Dar să nu fii alături cu vrășmașii mei. Cu maica tușe și cu Radu. Depărtează-i. Strigă-le să plece. În casa ta să nu mai calce. (Se duc, înainte amândoi, pe când Radu și Crisanta rămân singuri).

ACTUL IV

(Curtea lui Pavel. După amiază)

SCENA I

PAVEL, RADU

(Pavel privește neliniștit printre uluci)

RADU

Ți-e frică să nu mă vadă fii-ta aici? Spune drept; o pățești când dă cu ochii de mine.

PAVEL

Nu, voiam să știu... Cine stă colo cu spatele spre noi.

RADU

De ce te apleci?

PAVEL

Credeam că e fii-mea.

RADU

Ți-e teamă? Mai bine mă duc. Te pomenești că-ți face vre-o încurcătură.

PAVEL

Nu. Rămâi.

RADU

Nu vreau să te certe din pricina mea.

PAVEL

Ascultă! Unde e ca acum?

RADU

Ce nevoe mai am eu să știu unde e.

PAVEL

Radule. Nu știu ce am azi de mi-e urât. Să nu mă părăsești.

RADU

Ce s'a întâmplat? (râde)

PAVEL

Uite nu m'am așteptat să se poarte cu mine așa, fata mea. Ați avut dreptate. Azi dimineată, după ce m-am despărțit, am luat-o cu mine. Trăgeam nădeje s'o împac. Eram mulțumit că am să aflu ce se petrecuse în lipsa mea. Cum am ajuns însă aici, nu a mai vrut să scoată o vorbă. Am rugat-o. A fost degeaba. Pe urmă a ieșit din curte... Cel puțin să spue și ea o vorbă. Ni-

mic, n'a venit acum nici de prânz să mănânce.
Nu se vede nicăeri.

RADU

E prin sat.

PAVEL

Ce face acolo?

RADU

Se ține lumea de ea ca după urs.

PAVEL

Mă prăpădește... Nenorocul care l-a avut.

RADU

De ce ești tu vinovat de năsdăvăniile ei?

PAVEL

Dacă sînt părintele ei. M'am rugat totdeauna
lui D-zeu. Când m'o bate pentru nescai păcate,
să mă pedepsească pe mine. Să nu se atingă de
copil. Dacă e așa de nenorocită acum, e că e
osânda mea. Și e carnea mea. Sângele meu în
ea. Tu ești tânăr și nu poți să pricepi tot.

RADU

Tată socrule, ești om în toată firea, se poate,
să vorbești așa?

PAVEL

Mă plângi!

RADU

Tu, un sfânt, te potrivești cu fii-ta, care a urzit ca o nerușinată împotriva noastră?

PAVEL

Nu putem s'o aducem îndărăt?

RADU

Nu m'oi trimete acum, după ea?

PAVEL

Când ai copii. Ce greu e.

RADU

Dacă m'ai oprit pentru asta aici, atunci ai ni-
merit ca Eremia cu oiștea. Că nu am să mă duc.
Nici mort. Mă înțelegi.

PAVEL

S'o chemăm.

RADU

Chiam-o singur. Ce zor ai de mine? Or aşteapt-o. C'o să vie la Paștele Calului; ori când mi-oi vedea ceafa eu. (aparte) E rost să mă răz-

bune. Tot nu mi-a scăpat de tot din mână. Fac
ce vreau din socru-meu.

PAVEL

(Ii curg lacrimile şiroae) Dar curătenia ei... Cinstea.
Nu şi-a perdut-o?

RADU

Cine ştie.

PAVEL

Mişelule!

RADU

Desmăţata? Cinstită... (râde).

PAVEL

Nu se poate.

RADU

A înşelat-o boerul acum câteva zile. Au vă-
zut oamenii. Nici ea nu tăgăduşte. Bine, cel
puţin, că am prins de veste din vreme. Slavă
Ńie doamne. Mă ferişi de ocară... Altfel ce era să
mă fac. Dacă aflu fapta ei urâtă mai târziu.
După cununie.

PAVEL

Mai adu-mi pe cineva, care să vorbească ca
tine.

RADU

Numai e taină, că pe fiita a batjocorit-o boerul. Ai răbdare.

PAVEL

Să vie acasă. Nu vreau să știu ce a făcut. Dacă a fost rânduită să greșească. D-zeu s'o povățuiască de aici înainte mai bine. Nu pot! Nu pot! M'auzi tu, să trăesc așa. Bătătura fără ia mi-e pustie. Am vrut adineaori să duc vitele la apă. S'au oprit toate în loc. Se uitau, par-că, să mă mustre. Mă întrebau de stăpâna lor. Nu pot, Radule, că sînt bătrîn. Să vie că sînt singur. Numai îmi pomenesti de păcatele ei. Tăceți din gură. Lăsați-o așa. Vă rog încetați. Vedeți-vă mai bine voi de treabă.

RADU

Ce om de nimic ești. Nu e de făcut ceva cu tine.

SCENA II

PAVEL, RADU, CRISANTA

CRISANTA (intră bolnavă, sprijinindu-se de un băț)

Sunt pe isprăvite! Mă văzură și aici! Na. Copii tăi! (tușește). A mai rămas drojdie, pe fund, nu viață-în mine.

RADU

Nu te mai astâmperi!

CRISANTA (gemind)

Mă duc! Mă topesc ca lumânarea.

RADU

De ce ai plecat tu de acasă? (O ia de mână). Stai jos. Liniștește-te întâi. Și pe urmă să vorbești (se așeză pe un scaun).

CRISANTA

Nu-mi pare rău maică că mor. Imi pare rău de altceva: că mor prost. M'am canonit degeaba.

RADU

Păcat de tine.

CRISANTA

Am venit, fiindcă nu-mi place ce am auzit... Lumea vorbește acum, fel și fel. Vreau să știu ce e adevărat.

Unde e Voica?

RADU

Vezi-ți de treabă. Nu te îngriji tu de asta.

PAVEL

Plec s'o caut prin sat.

CRISANTA

Nu te mai duce.

PAVEL

Ce? Ai să mă oprești tu?

CRISANTA

Te-ai deșteptat târziu

PAVEL (încurcînd vorba)

Ce zici?

CRISANTA (către Radu)

Auz că a fugit.

RADU

Fleacuri!

CRISANTA (tușește)

Brașoave?

RADU (a parte)

Minciuna asta a prins. Am scos-o când umblam prin sat. Înainte de a veni încoace.

CRISANTA

Am aici un om, care a întâlnit-o pe șoseaua

mare... Fă socoteala. La un sfert de poștă depărtare de sat. Dacă nu mă crezi pe mine.

RADU

Ce fel de om e ăsta? E dela noi de aici?

CRISANTA

E un străin.

PAVEL

Să vie încoace.

RADU (către Crisanta)

O fi dintre băeții noștri? (aparte) sigur. Lasă că am potrivit eu.

CRISANTA (tușește)

Of! Ia seama Pavele. Ce mi-ai făcut de azi dimineată aici? In loc să ții de scurt pe fii-ta, s'o bagi în casă, și s'o închizi cu cheea! Ai lăsat-o să umble. Ca o desmetică pe drum.

PAVEL

Ai dreptate, Crisanto.

CRISANTA

Nu zic. Poate să fie o minciună fuga ei. Vre-un zvon. Vorba e că ești părinte și trebuie să te îngrijești din vreme. Poate că nici eu n'am crezut.

PAVEL

Totdeauna m'ai ajutat, Crisanto. Unde e omul acela ?

CRISANTA

Văz că habar n'aveți. Nu după ce s'o întâmplă, Pavele. Atunci îți mulțumesc. Eu, și n'am putut s'o opresc să facă o faptă rea, atunci când am știut. Dar tu.

RADU

Să mergem, tată Socrule. Să ne povestească flăcăul ăla ce a văzut. (Crisanta vreă să vorbească). Nu vreau să te ostenești. Nici un cuvânt! Să te faci sănătoasă. Altădată o să ne povestești. (Îi ajută să se scoale și ies câte trei). Cu D-zeu înainte. Am să mă țin de urma ei. Un pas să nu facă.

SCENA III

VOICA (singură)

[Intră prin spărtura de ulucă, pe care o făcuse Teodor peste noapte. E plină de praf și aproape despletită. Se uită speriată îndărăt. Din fundul grădinii se aud strigătele și zgomotul mulțimi, care au urmărit-o prin sat până înăuntru. Oștează și își șterge din când în când lăcrămile. Sgomotul crește câțva timp apoi se liniștește. După ce a aruncat cu pietre și cu bulgări în curte, mulțimea se risipește].

Nemernicii! Au fugit după mine, până aci. Abia am scăpat, din mâna lor, cu viață. Tot satul, l'a ridicat Radu, în potriva mea. Băeții și fetele cu care jucam altădată în horă. Mă alungă cu pietre, până în casă. Toți îmi strigă pe uliță, că m'a necinstit boerul. «Am fost ibovnica lui. Fe-

mea care mi-am dat trupul lui». Ce rușine Doamne! Ce batjocoră! Cu o minciună ca asta, Radu a înebunit tot satul. Mă urăsc toți, pentru o faptă, pe care nu am făcut-o. Oriunde mă duc, mă scuipă în față trecătorii. Ca și cum ași fi un lucru necurat, sau dat răilor. Copiii îmi scot cântece. Nevestele oamenilor râd de mine. Rudele îmi pun porecle. Oricum mă întorc, găsesc aici numai dușmani. Nici unul care să mă apere. În iadul ăsta, cine mai poate să trăiască? Mă duc, unde are să-mi fie, mai bine. Am în lumea asta, un un om și eu, care n'are să mă lase să pier, Plec să-l caut. Ca să nu mai pierd vremea. Să-mi iau ce-mi trebuie, (adună repede câte-va lucruri într'o legătură) Trebuiă s'o fac asta, mai de mult. Nu acum, când au să-mi pue tot felul de piedici. Nemernicii! Sunt în stare să-mi ație calea... Am aci un leac, (scoate un ștreang din legătură: și-l arată).

Dacă n'oi putea să scap de haita asta. Imi pun capăt zilelor.

SCENA IV

VOICA, PAVEL, RADU

PAVEL

Radule. Vezi tu cine e în fața ta? (către Voica).
Vino, fata mea. Toți te vorbesc de rău.

VOICA

Aveam nevoie de tine, tată!

PAVEL

Ce s'a întâmplat?

VOICA

Ai răbdare, că ai să auzi, 'ndată

PAVEL

Nu te-am văzut de azi dimineată. Copilașul meu, Fata mea. (Voica nu-l lasă s'o îmbrățișeze, chiar cantă de se ferește de el)

VOICA

Nu

PAVEL

Te porți rău. Iar ești... neascultătoare. Nici atâta lucru nu mă lași?

VOICA

Tată, dar Radu ce caută cu tine?

RADU

Eu îi țin lui socru-meu de urât. E om bătrân. Mi-e milă să-l las singur (Voica tace)

PAVEL

Ce-ți trebuie tată? Ce aștepti?

VOICA

Să-i zici lui Radu, să plece. Vreau să rămânem amândoi.

RADU (Pavel îi face cu blândețe semn să iasă nițel)

Bine. Mă dai afară pe mine. Adu-ți aminte ce am hotărât împreună..

PAVEL

Așteaptă-mă dincolo (Radu se retrage)

VOICA

Ai uitat ce mi-ai făgăduit.

PAVEL

Tu vrei să-l gonesc (Vrea să iasă după Radu)

VOICA

Te-am rugat să mă scapi de el. (Pavel vrea din nou să iasă)

Lasă-l acum (se apropie) O să te rog altceva, Să nu spui un cuvânt. La nimeni.

PAVEL

Bine, zii.

VOICA

Sărută-mă. (Pavel o sărută)

PAVEL

Să trăești... Ce ai pățit tu să mă mângâi așa?
Ce e dragostea asta pe tine?

VOICA

Bagă de seamă să nu-ți scape vre-o vorbă.

PAVEL

Voico.

VOICA

Eu nu trebue să mai rămân aici

PAVEL

Unde?

VOICA

De azi înainte nu pot să mai mănânc pâine
cu voi.

PAVEL

Vorbești prostii.

VOICA

Fiindcă nu vreau să fii răsul și batjocura oamenilor... Am primit noaptea pe coconu Tudoriță la mine. Am stricat logodna și nunta. Pot să mai stau aici? Judecă.

PAVEL

Voico, cine ți-a cerut vre-o dată socoteală despre
astea?

VOICA

Sînt o nerușinată sau nu? Faptele mele pe alții -i îngrozesc. Toți sînt în stare să mă sfășie. Numai tu nu zici nimic?

PAVEL

Fetișo.

VOICA

Ce eu nu știu?... Nu văz ce am făcut? Faceți-mi de drum mai repede. Altfel o să fie rău.

PAVEL

Bați câmpii.

VOICA

Plec, să mă întîlnesc cu boerul.

PAVEL

Nu.

VOICA

Tată. Să auzim de bine.

PAVEL

Nu mă despart de tine.

VOICA

Mă superi. Am să mă întorc... N'o să pier.

PAVEL

Nu te las (o apucă de mâini și o ține) Nu te încerca că nu-ți dau drumul.

VOICA (zărește pe Radu)

Taci: Vine -ndărăt (Radu intră) Gonește-l de aci... Ai să vezi tu că trebuie să plec. Ascultă-mă. Crede-mă.

RADU

Tată Socrule, ați isprăvit?

PAVEL

Da.

VOICA

Ce faci?

PAVEL

Ascultă Radule. Nu mă lăsa.

VOICA

Să nu-i spui!... Ce-a fost între noi

PAVEL

Ba da. Am să spun... (Voica îl întrerupe)

VOICA (către Radu)

Minte!

PAVEL

Ba da, e adevărat!

RADU

Ce s'a întâmplat? Nu vă apucați să vă certați, pînă nu îmi istorisiți și mie...

VOICA

Uite. Strigă în gura mare și îți cere ajutor. Când și-a dat cuvîntul lui, de om cinstit, că o să tacă.

PAVEL

Nu e adevărat. Te ții acasă.

VOICA

Am vrut să plec, după Coconu Tudoriță.

PAVEL

Pentruce?

RADU (către Pavel strîngînd pumnii)

Să îndrăsnească să fugă!

VOICA (se repede asupra lui Radu)

Hoțule! Mi-ai jefuit tot. Atâta aveam și eu. Nădejdea c'o să-l mai văd. Mi-ai luat-o și pe asta. Tâlharule!

RADU

Voico (o ține de mâini)

VOICA (către Pavel)

Tălharule ! Pentruce mi-ai vândut taina?

PAVEL (către Radu)

Nu putem s'o ținem... Sănătate. Las-o atunci. Să se ducă. Să vadă ea. Unde e mai bine? La tasu acasă sau la mișelu ăla...

VOICA

Nu-l bajocori.

RADU (către Pavel)

Parcă ți-e frică de ea, tată-socrule.

PAVEL

Am crescut un șarpe lângă mine. Nu un copil.

RADU

Iart-o și tu acum.

VOICA (către Radu)

Nu te apropia, Iudo, de mine?

RADU

Pentru numele lui D-zeu. E om bătrân. Și

ți-e tată? Nu se ceartă așa niciodată, un copil, cu un tată?

VOICA

Dacă aș avea o putere, să mă lapăd de el. Să nu-mi aducă lumea aminte, că sunt rudă, cu tâlharul ăsta.

RADU

Asta e sămânță de drac, nu de om.

VOICA

Ai isbutit. Am rămas aici. Ești mulțumit, tată? Ce o să faci acum cu mine? Am rămas acasă. Pune-mă să-ți fac vre-o treabă, să nu stau, așa, de geaba. Asta ai vrut! Ți-a fost frică, că pierzi, o slugă, nu că pieri din casa ta, un copil. Am priceput eu, numai decât. N'avea cine, să te mai ajute... să ari. Nu era cine să-ți mai adape boii. N'ai fi putut să te hrănești fără mine. Erai sărac. Mureai de foame, dacă te-ași fi părăsit eu. Am să te scap eu, tată, pe tine, de sărăcie. Mai adasta puțin.

RADU

Nedreaptă ești.

VOICA

Chiar azi, am să-ți înjunghii vitele în mijlo-

cul băătăturii. Am să-ți dau foc la munca de pe câmp. Și la tot ce ai agonisit... Adastă tu.

RADU

Așa ceva n'am auzit, de când sunt.

PAVEL

Maică Precistă! Iart-o. Nu știe ce face.

VOICA

Mai am eu un dușman la inimă.

RADU

Fă jumătate din ce-ai făgăduit, și eu te scap.
(o îmbrânțește cu violență) Du-te! Te lauzi!

VOICA

Lasă-mă. Mai am de furcă cu cine-va...

RADU

Cu satul ăsta. Cu toată lumea.

VOICA

Am de gând și apa care o beți din puț... s'o otrăvesc.

Am să mă răzbun... Barem cu atâta să mă aleg.

PAVEL

Ce e de făcut, Radule? Ce crezi tu, mai este vre-o scăpare?

RADU

Nici una. (vorbindu-i înșeet la ureche) Trebuie să-
iei tu înainte.

PAVEL

Cum ?

RADU

Să te grăbești. — S'o ucizi — Cu mâna ta.

PAVEL

Am înghețat...

RADU

Atunci, fă ce știi. Eu nu văd altceva că e de
făcut.

PAVEL

E prea curând.

RADU

Îți faci pomană cu ea. Ascultă-mă.

PAVEL

Fă tu mai bine cu mâna ta.

RADU

Stă cu spatele spre noi. Uite. Ai vreme.

PAVEL

Ferească. Dumnezeu !

RADU

Isprăvește odată... Hai! Lovește mai repede.

PAVEL

Mâna o am, dar nu am ferul. (Radu îi pune repede un cuțit în mână) Ferul-l'am, dar n'am mâna... (Îi cade jos către Voica) Du-te și să nu te mai oprești.

RADU (ține pe Voica. Cu îndârjire)

Indărăt! Intoarce-te...

PAVEL

Nu mă ating de copilașul meu. Auzi ?

RADU

Babă Crisanto! Vino. Fata lui o învață să-și ia câmpii. (între Crisanta repede)

CRISANTA

Mi-e rău. Mor. (Radu și Pavel alargă s'o sprijine).

PAVEL ȘI RADU

Ajutor! Ajutor!

(Voica fuge. Crisanta își dă sufletul în brațele lui Radu.

ACTUL V

(Acțiunea se petrece la casa Crisantii, în marginea satului. Nu s'a făcut încă ziuă).

SCENA I

RADU, UN SERVITOR.

RADU (zărind servitorul fără însă să-l recunoască)

Cine ești d-ta? Parcă te-aș cunoaște...

UN SERVITOR

Cum nu. Sunt slugă veche în curtea boerească.

RADU (recunoscându-l)

N'ai plecat cu boerul ieri?

UN SERVITOR

Cum nu.

RADU

Pentru ce spui cu gura pe jumătate?

UN SERVITOR

Stăpânu-meu știe ce s'a petrecut la voi. A aflat despre moartea Crisantii. Chiar m'a trimes aici... S'o îngrop. Doica lui... Și s'a gândit la ea. (Radu îl zmuțește). Radule, tovarășe.

RADU

Atunci ea e la el? Cum? A ajuns?

UN SERVITOR

N'ai grije. Răspunz cu capul meu, că ai să o ai și tu în palma.

RADU

Va să zică!...

UN SERVITOR

Liniștește-te omule.

RADU

E a lui... o are acum. Are s'o ție în totdeauna.

UN SERVITOR

Are să vie. N'are să stea. Cum te văz eu, așa sunt de sigur. Așteaptă să se facă ziua și ai să vezi.

RADU

Nu se poate... N'am să-i las să se bucure...

unul de altul. Pentru asta m'am muncit eu atât.
Am răbdare tot, ca să-i văd acum în brațe. Uniți.

UN SERVITOR

Ești coșcogeamite flăcăul și ești mai rău decât
un copil. Ai răbdare. Imi pare rău că nu ești
cuminte. Uite, la început mi-era frică de tine.
Că nu știam cum să te iau și ce să-ți spun.
Acum n'am grije. Sunt mai bătrân decât tine.
Ai să mă asculți.

RADU

Lasă-mă. Lasă-mă.

UN SERVITOR

N'are ce face stăpânul meu cu ea. Nu-l cu-
noști. Înainte dar. Acum, după întâmplarea asta,
nu. Ce D-zeu, îți vorbesc ca un om, pe care-l
cunosc. Așteaptă să se facă ziuă și ai să vezi.
Hai cu mine. Să mergem să ne odihnim nițel.
Ce D-zeu, ni s'o cădea și nouă. Toată noaptea
ne ajunge.

RADU

M'ați înșelat. Ați fost vorbiți câte-și trei.

UN SERVITOR

Nu e adevărat. Crede-mă. Ne-am pomenit cu
ea fără veste pe drum. Hai înapoi ca să-ți po-

vestesc tot. (Radu sdrobot). Ți-o aduce. Ți-o dă îndărăt.

(Ies amândoi).

SCENA II

VOICA, TEODOR

TEODOR

Să faci bine acum să vorbești mai încet...

VOICA (aplecându-se peste gitul lui)

Stăpâne te mușc. Lasă-mă zău. Mor, să-ți apuc pielița cu dinții.. Ce stricată sunt.

TEODOR

Dă-ți seama ce vorbești.

VOICA

Parcă sunt bătută. De când te-am găsit—mi-am pierdut mințile.

TEODOR

Nu înțelegi?

VOICA

Am să înebunesc. Sufletul meu...

TEODOR

De ce ai fugit de acasă?

VOICA

Sunt roaba d-tale. Până oi muri.

TEODOR

Scutește-mă...

VOICA

Ce drum lung. Numai ajungem. Unde suntem?

TEODOR

Așteaptă că ai să afli.

VOICA

Ai mânat cai în locul vizitiului. Să nu fi greșit drumul.

TEODOR

Te-am adus îndărăt...

VOICA

Unde suntem aici?

TEODOR

La baba Crisanta... vezi.

VOICA

Parcă aş cunoaște locurile astea...

TEODOR

Aici ești acasă.

VOICA

Pe valea asta e satul nostru...

TEODOR

Cred.

VOICA

Stăpâne ce-ai făcut?
Chiamă-ți vizitiul. Să întoarcă trăsura. Am
greșit drumul.

TEODOR

Ferească D-zeu.

VOICA

Ne-am rătăcit. (Îl apucă de mâini). Indărăt! In-
dărăt!

TEODOR

Eu te-am adus... înapoi nenorocito.

VOICA

Va să zică ai știut unde mergem?

TEODOR

Nu tăgăduesc.

VOICA

Ai făcut d-ta fapta asta?

TEODOR

Nu te mai iubesc. M'am gândit să mă scap de tine.

VOICA

Nu. Nu.

TEODOR

Vreau liniște de azi înainte. Dă-mi pace.

VOICA

Nu te las. — Să plecăm!

TEODOR

Prea ține de mult istoria asta. De ce ai venit după mine.

VOICA

Te iubesc și mai mult.

TEODOR

Ai să mă lași singur.

VOICA

Să nu mă gonești.

TEODOR

Ne despărțim.

VOICA

Lasă-mă să-ți sărut mâinile. Roaba ta îți cade în genuchi și te roagă s'o ierți. Fă ce-va pentru ea. Ea a făcut pentru tine tot.

TEODOR

Luați-o de aici. V'am adus fugarul.

VOICA

Dorm toți. Noroc că nu te aude nimeni.

TEODOR

Am să-i scol eu... să te încredințez că nu glumesc.

VOICA

Mă dai pe mâna călăilor.

TEODOR

Ce-mi pasă ce o să se întâmple cu tine. Eu vreau să scap. Să fiu liber.

VOICA

Mai lasă-mă azi. Te rog...

TEODOR

Voico...

VOICA

Să ne ascundem. Avem vreme. Taci.

TEODOR

Săriți! Iar vrea să fugă.

VOICA

Nu știe nimeni că ne-am întors.

TEODOR

Ajutor!

VOICA

Stăpâne te iubesc.

TEODOR (Voica vine)

Voico, Voico! (singur) Ce făcui. Ce mișelia. In-
toarce-te. (Zărindu-l pe Pavel). Iată și pe Pavel. Ce
mișelie.

SCENA III

TEODOR, PAVEL. UN SERVITOR APOI RADU

PAVEL

Nu vă las să dormiți. Sculați-vă. Sculați-vă!
O să înceapă nunta. (Scoate din sân un fluer? Vrea
să-l încerce). Sărut mâinile Boerule. Sărut mâna.
Ce bucurie. Ce cinste. Te ținuși de vorbă. Bre.
Te așteptam. Ne pierdusem nădejdea, că o să
mai vii.

TEODOR (către Radu)

Fata ta — ascultă moșule —

PAVEL

E gata tot. Indată. Vrei să chem mireasa?
Ginerele?

TEODOR (către servitor)

Du-te de o caută. Grăbește-te.

UN SERVITOR

Atîta bucluc a făcut fata asta!

TEODOR

Chiam-o îndată. Vreau să vorbească numai de
cât cu ea.

UN SERVITOR

Vreau să știu ce anume.

TEODOR

Aleargă. Nu e nevoie!

UN SERVITOR

Vreau să știu de azi înainte tot ce faci D-ta.

TEODOR

Nu fii îndărătnic. Pleacă.

UN SERVITOR

Nu pot să vă mai ascult, ca pînă acum, orbește.

TEODOR

Când îți spun eu! Te-ai răsvrătit și tu?

UN SERVITOR

Conașule nu pot. Iartă-mă. Lăsați-mă să mă duc cu D-zeu. V'am slujit destul. Nu mai aveți trebuință de mine. Mi-am făcut datoria cât am putut. Trebuie să plec.

SCENA IV

TEODOR, PAVEL, UN SERVITOR apoi RADU

VOCEA LUI RADU

Poți să vii puțin înapoi? (Servitorul nu răspunde).
Să-ți arăt ceva.

UN SERVITOR

Intră.

(Radu aduce în brațe corpul neînsuflețit al Voichii).

RADU

I-am tăiat frânghia... eu acum.

E caldă.

M'am deșteptat, că am auzit câini lătrând. Când
m'am dus, era târziu. (Teodor plânge).

PAVEL

Mireasa!

Cortina cade

ERATĂ

Pag.	Rândul	în loc de	cititi
30	9	mica fată	<i>nici fata</i>
35	23	ce te are	<i>ce te am</i>
43	7	(iese)	<i>(iese urmată de Radu)</i>
82	15	să fi rîsul	<i>să fiu rîsul</i>
99	15	(Voica vine)	<i>(Voica iese)</i>
99	16	Ce făcui. Ce mișelie.	<i>Ce făcui? Ce mișelie!</i>

Prețul: Lei 1.50

EDITURA PENTRU LITERATURĂ CONTEMPORANĂ
CONTEMPORARY LITERATURE PRESS

EDITURA PENTRU LITERATURĂ CONTEMPORANĂ
CONTEMPORARY LITERATURE PRESS